

**ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА**

Освітньо-професійна програма Менеджмент організацій
Спеціальність 073 Менеджмент
Ступінь вищої освіти «Магістр»

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри _____
д.е.н., професор Макаренко П. М.
03 грудня 2018 року

**МАГІСТЕРСЬКА ДИПЛОМНА
РОБОТА**

на тему: **«Управління якістю продукції підприємства в ринкових умовах»
(на матеріалах сільськогосподарського виробничого кооперативу
«Багачанський» Хорольського району Полтавської області)**

виконала здобувач вищої освіти денної форми навчання

Дудник Дарія Сергіївна

Керівник магістерської дипломної роботи,
к. е. н., доцент

Миколенко І.Г.

Полтава – 2018 року

**ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА**

ДУДНИК ДАРІЯ СЕРГІЇВНА

**УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА В РИНКОВИХ
УМОВАХ**

Освітньо-професійна програма Менеджмент організацій
Спеціальність 073 Менеджмент
Ступінь вищої освіти Магістр

РЕФЕРАТ
магістерської дипломної роботи на здобуття кваліфікації
магістр менеджменту

Полтава – 2018

Магістерська дипломна робота виконана на 125 сторінках основного тексту, складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел із 80 найменувань. Робота містить 38 таблиць, 10 рисунків та 6 додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні основи формування системи управління якістю в ринкових умовах»**, обґрунтовано, що управління якістю продукції об'єднує способи і методи, які спрямовані на забезпечення виробництва і реалізації продукції високої якості. Складовими елементами механізму є планування і прогнозування виробництва високоякісної продукції, стимулювання і контроль за виробництвом, стандартизація і сертифікація продукції. Під методами управління якістю розуміється сукупність прийомів і правил впливу на об'єкти управління, спрямованих на досягнення необхідного якості. Виділяють наступні методи управління якістю: 1) організаційні (адміністративні): розпорядчі, регламентуючі; 2) соціально-психологічні: соціальні, психологічні; 3) техніко-технологічні: технічні методи контролю якості, методи технологічного регулювання якості продукції і процесів; 4) економічні: методи економічного стимулювання і матеріальної зацікавленості, ціноутворення з урахуванням рівня якості, фінансування діяльності в області якості.

У другому розділі **«Оцінка досягнутого рівня системи менеджменту якості продукції в підприємстві»** визначено, що висока якість продукції – одна з головних складових успіху будь-якого підприємства та забезпечує його високий рівень конкурентоспроможності. Функціонування системи менеджменту якості СВК «Багачанський» проводиться виробничою лабораторією, а основні складові менеджменту якості це: планування та організації робіт; контролю технологій виробництва та технологічної і виробничої дисципліни; проведення профілактики та планово-попереджувальних ремонтів обладнання та МТП; атестації виробництва, робочих місць, обладнання, оснащення; забезпечення якості під час транспортування продукції; високої кваліфікації персоналу; оцінювання витрат на забезпечення якості праці та продукції.

1. У третьому розділі «Шляхи удосконалення та підвищення ефективності управління якістю в ринкових умовах» В забезпеченні якості значну роль відіграє людина, тому вважаємо, що весь керівний персонал СВК «Багачанський» повинен мати чітке уявлення про систему якості, її ефективність. Нами розроблені основні методи управління якістю СВК «Багачанський» та наведено приклади засобів їх реалізації у зовнішній і внутрішньому середовищі підприємства. З метою підвищення матеріальної зацікавленості працівників СВК «Багачанський» у досягненні високої якості праці, розроблений пропонований перелік умов преміювання та приблизний розмір премій з акцентом на якість. Впровадження сучасних технологій, що покращують якість продукції вимагає додаткових затрат – інтелектуальних і, насамперед, матеріально-грошових. Необхідно враховувати й те, що додатковий ефект від підвищення якості продукції залежить не лише від

розміру затрат, а і від їх цільового призначення. Тому важливою ланкою виробництва повинно стати управління якістю, що визначається маркетингом і об'єднує 3 етапи: забезпечення якості до продажу, у процесі і після продажу продукції.

ВИСНОВКИ

1. За досліджуваний період у СВК «Багачанський» спостерігається підвищення якості зерна озимої пшениці. Середня ціна реалізації за досліджуваний період зросла на у 4 рази, до того ж на вищі класи вона більша на 20-30 % від фуражної, що забезпечує економічний ефект від реалізації зерна вищої якості. Коефіцієнт сортності, максимально наближений до одиниці, що вказує на підвищення питомої ваги продукції вищої якості. У 2017 р. загальний коефіцієнт якості складав 1,178, тобто розмір додаткової виручки складав майже 12 % (1,2 млн. грн). За останній рік підприємство отримало прибуток від вирощування даної культури у розмірі 5,6 млн. грн, що значно більше ніж за всі попередні роки, відповідно найбільш рентабельною культура була у 2017 р.

2. Кукурудзу вирощують на значній площі сільськогосподарських угідь підприємства. Показники якості зерна кукурудзи: вологість, сміттєва домішка, зернова домішка, зараженість шкідниками відповідають нормам. За останні роки підприємство збільшило площі посіву кукурудзи майже у 5,3 рази, а урожайність за останній рік є високою – 66,3 ц/га, на відміну 40 ц/га у 2015 р. Рівень товарності кукурудзи на зерно за попередній 2016 р. становив всього 0,2 %, а обсяги реалізації у 2017 р. становили 171,6 %, тому ефективність вирощування цієї культури за 2017 р. є досить високою. Виручка від реалізації зерна кукурудзи зросла за 2013-2017 рр. у 19 раз, а розмір прибутку – майже у 10 раз і становив за останній рік більше 35 млн. грн. Відповідно рівень рентабельності є найвищим за останній рік і складає 206,1 %, а рівень цінової конкурентоспроможності – 67,3 %.

3. Друге місце у підприємстві за площами посіву займає соняшник. Найважливішим показником якості соняшника є його олійність. У свою чергу, якість олії залежить від такого показника якості насіння, як кислотне число, що характеризується кількістю міліграмів їдкого калію (КОН). Так, у СВК «Багачанський» вміст КОН становить 1 мг, а інші показники якості насіння соняшнику знаходяться у межах нормативів за весь досліджуваний період. За останні роки, за рахунок виробництва та реалізації насіння соняшнику підприємство забезпечило найбільший економічний ефект серед технічних культур. Найбільші прибутки були у 2017 р. – майже 46,5 млн. грн, у 2016 р. – 14,2 млн. грн. відповідно найвищим рівень рентабельності був у 2017 р. – 405,3 %, у 2013 р. рентабельність соняшнику була на рівні 32,8 %.

4. Основні прибутки підприємству забезпечує молочне скотарство, тому якість молока має досить вагоме значення. За досліджуваний період, поряд із скороченням загального обсягу реалізації молока, якість проданого молока СВК «Багачанський» підвищується: у структурі продажу молока по гатункам збільшилась питома вага молока вищого гатунку з 38 до 44 %, I гатунку – з 46 до 50%. Зменшились обсяги продажу молока II гатунку, питома вага несортового молока у загальній структурі продажу складає лише 1-2 %.

Середня жирність молока за досліджуваний період збільшилась від 3,5 % до 3,7 % і є вищою від базисної (3,4 %), вміст білка відповідає стандарту і становить 3,1-3,0 %. Ціна на молоко є не набагато вищою від собівартості реалізації, тому у 2017 р. підприємством було отримано 5 млн. грн прибутку, а рівень рентабельності збільшився до 91 % у 2017 р.

5. Процес виробництва молока у СВК «Багачанський» з акцентом на якість продукції є вирішальним чинником забезпечення його конкурентоспроможності та відіграє вагомий роль у збільшенні прибутків підприємства. Нами обґрунтовані основні напрямки покращення показників якості молока та розраховано, що відповідно до їх зростання виручка значно перевищує ту суму, яку б господарство могло отримувати за базисних показників якості молока. Коефіцієнт якості 2017 р. показує перевищення виручки від продажу молока вищої якості на 8,8 %, економічний ефект від продажу більш якісного молока складав 858,6 тис. грн.

6. Головними чинниками конкурентоспроможності залишається якість та ціна. Значні площі посіву у СВК «Багачанський» займає соя, тому показники якості цієї культури є дуже важливими у формуванні конкурентоспроможності галузі рослинництва. З метою покращення показників якості сої для СВК «Багачанський» пропонуємо сорти з найбільш з якісним насінням: в скоростиглій групі – сорт Фаєтон; серед середньоранньої групи – Аполон, серед середньостиглої групи – Сорт Деймос. Впровадження у виробництво запропонованих сортів сої є економічно вигідним для підприємства. По-перше – вони забезпечують зростання урожайності – до 10 ц/га; по-друге при такому ж рівню витрат на 1 га, рівень витрат на вирощування 1 ц сої є нижчим ніж у підприємстві, що дає змогу отримувати економічний ефект. У розрахунку на 100 га посіву, сорт Фаєтон дозволяє отримати 340 тис. грн додаткового прибутку, сорт Аполон – 855 тис. грн та Деймос – 1098 тис. грн. Покращуються показники якості сої – збільшується вихід білка та олії.

7. Однією з культур, яка уже зараз забезпечує СВК «Багачанський» значні прибутки є кукурудза на зерно. Проте, як зазначалось нами вище, підприємство отримує досить низький рівень урожайності цієї культури. Пропонуємо гібриди ДКС 2870 та ДКС 2971, обидва гібриди мають дуже високі темпи вологовіддачі, а їх вирощування за фактичного рівня витрат у підприємстві та такого ж рівня цін дасть змогу отримати прибуток значно більший від існуючого, а економічний ефект становитиме 1,4 млн. грн та 1,3 млн. грн у розрахунку на 100 га посівів, покращуються показники якості.

8. Створення системи управління якістю СВК «Багачанський» – це не можливість виготовляти найкращу та найбільш конкурентоспроможну продукцію (найчастіше можна зустріти саме таке хибне розуміння необхідності впровадження системи), а можливість дати гарантію, що якість виготовленої продукції є стабільною та зорієнтованою на конкретного споживача. Для впровадження системи управління якістю необхідно: розробити документацію системи, яка має відповідати вимогам стандарту ISO 9001; привести практичну діяльність підприємства у відповідність з документацією.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА

1. Дудник Д.С. Чинники отримання високих показників якості насіння соняшнику. Матеріали студентської наукової конференції. Полтава: ПДАА, 27 вересня 2018 р. С. 61-62.

2. Дудник Д.С. Вплив чинників на якість сільськогосподарської продукції. Матеріали студентської наукової конференції. Полтава: ПДАА, 27 вересня 2018 р. С. 62-64.

АНОТАЦІЯ

Дудник Д.С. **Управління якістю продукції підприємства в ринкових умовах.** – Кваліфікаційна робота на правах рукопису. Дипломна робота на здобуття ступеня вищої освіти магістр зі спеціальністю 073 «Менеджмент» – Полтавської державної аграрної академії, Полтава, 2018.

На основі проведених досліджень у роботі здійснено теоретичне обґрунтування сутності якості, стандартизації і сертифікації продукції та сучасних підходів до управління якістю; обґрунтовані особливості забезпечення високої якості продукції в аграрному виробництві; проведена оцінка організаційно-економічних умов діяльності та ефективності господарювання аграрних підприємств регіону; здійснений аналіз існуючої системи стандартів якості продукції в аграрних підприємствах.

Ключові слова: якість, стандартизація, сертифікація, сільськогосподарська продукція, конкурентоспроможність продукції.

АННОТАЦИЯ

Дудник Д.С. **Управление качеством продукции предприятия в рыночных условиях.** – Квалификационная работа на правах рукописи. Дипломная работа на соискание степени высшего образования магистр по образовательно-профессиональной программе Менеджмент организаций специальности 073 Менеджмент – Полтавской государственной аграрной академии, Полтава, 2018.

На основе проведенных исследований в работе осуществлено теоретическое обоснование сущности качества, стандартизации и сертификации продукции и современных подходов к управлению качеством; обоснованные особенности обеспечения высокого качества продукции в аграрном производстве; проведена оценка организационно-экономических условий деятельности и эффективности хозяйствования аграрных предприятий региона; осуществлен анализ существующей системы стандартов качества продукции в аграрных предприятиях.

Ключевые слова: качество, управление качеством, стандартизация, сертификация, сельскохозяйственная продукция, конкурентоспособность продукции.

ANNOTATION

Dudnik D.S. **Management of the quality of enterprise products in market conditions.** – Qualification work on the rights of the manuscript. Graduate work on

obtaining a higher education Master's degree in educational and professional program Management of organizations of specialty 073 Management – Poltava State Agrarian Academy, Poltava, 2018.

On the basis of the research carried out the theoretical substantiation of the essence of quality, standardization and certification of products and modern approaches to quality management; the features of providing high quality products in agricultural production are substantiated; assessment of organizational and economic conditions of activity and efficiency of management of agrarian enterprises of the region; An analysis of the existing system of quality standards in agrarian enterprises has been carried out.

Key words: quality, quality management, standardization, certification, agricultural products, product competitiveness.